

Raport de activitate a IES

	MINISTERUL MEDIULUI	
	Perioada de raportare de la 17.08.2012 până la 24.08. 2012	
	Valentina Tapiș , șef adjunct, Inspectoratul Ecologic de Stat; tel: 226941; fax: 226915. ies@mediu.gov.md ; str.Cosmonauților 9	
Nr	Componența	Materialul descriptiv.
·	I. Activități curente de mediu ale direcțiilor și secțiilor specializate ale IES.	
a) Generalizarea activității subdiviziunilor IES, inclusiv A/I Ecologice.		
1.	Realizări totalizatoare pe Inspectorat.	<p><u>Realizări mai importante din activitatea de bază:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - au fost întocmite 311 acte de control; - au fost întocmite 157 procese-verbale; - au fost prestate servicii în valoare de 45 143 lei, serviciile achitate constituie 43 182 lei; <p>În contextul acțiunilor de salubritate a localităților în această săptămână au fost efectuate 38 raiduri de salubritate în primării și localități.</p> <p style="text-align: center;"><i>Alte activități au fost realizate în volum deplin pe măsura adresărilor beneficiarilor sau petiționarilor fără întârziere.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>În această perioadă s-au eliberat:</i> <ul style="list-style-type: none"> - 27 autorizații de tăiere a arborilor; - 11 autorizații de degajare a substanțelor poluante în atmosferă; - 11 avize ale expertizei ecologice de stat; - 6 autorizații de folosință specială a apei; • <i>S-a participat în lucru a 31 comisii de selectare a terenurilor pentru amplasarea obiectivelor și în lucru a 15 comisii de recepție finală a obiectivelor.</i> • <i>Au fost examinate și s-a răspuns la 30 petiții parvenite în structurile IES în formă de plângeri și semnale;</i> <p>Articole/emisiuni realizate:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Pagina WEB IES: <ol style="list-style-type: none"> 1) Disciplina financiară - condiție obligatorie a eficienței proiectelor de mediu. 2) Informația referitor la poluarea râului Bîc și acțiunile întreprinse în vederea lichidării consecințelor. 3) Notă informativă privind cauza pieirii peștelui din lacul de drenaj din str. Albișoara, mun. Chișinău. ✓ Aparatul Central al IES - informația referitor la cauzele pieirii peștelui în iazul din str. Abișoara, or. Chișinău. Informația a fost publicată pe site-ul newsmoldova.ru (autor – V.Holban). ✓ IE Rezina - un articol în ziarul “Farul Nistean” - Activitatea IE Rezina și conlucrarea cu alte servicii. ✓ IE Căușeni - 2 emisiuni - TV la televiziunea locală „Studio-L”, o publicație în ziarul raional Căușeni.

Raport de activitate a IES

2.	Cazuri relevante.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ IE Ștefan-Vodă - un articol la ziarul raional „Prier”: „Ne solidarizăm cu vandalii”. ✓ IE Ungheni – o emisiune - TV la postul local „AICI TV”. ✓ IE Șoldănești - un articol în ziarul „Farul Nistrean”: „Razii anti-braconaj și tăieri ilicite”.
b) Probleme de fond.		
1.	Acțiuni și măsuri curente de mediu.	<p>Examinat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • demersul Primăriei or. Anenii Noi cu privire la acordarea ajutorului financiar din fondul ecologic în sumă de 50 000 lei pentru restabilirea sectorului de 175 m de țevi avariate; • și pregătit informația referitor la poluarea râului Bîc și acțiunile întreprinse în vederea lichidării consecințelor, la solicitarea postului de Radio „Plai”. Informația dată a fost plasată pe pagina WEB a IES; • și întocmită recomandarea pentru adoptare de către Ministerul Mediului a „Programului efectuării auditului ecologic la stația de alimentare cu produse petroliere PECO-67, amplasată pe adresa: or. Briceni, str.Olimpică, 7a, Î.C.S. „Petrom-Moldova” S.A; • și întocmit pentru semnare, evaluarea obiecțiilor și propunerilor expuse în Raportul de expertiză la proiectul „Reguli de exploatare a lacurilor de acumulare nistrene”, elaborat de experții ecologi din Ucraina, la adresarea Asociației Internaționale Ecologice a Păstrătorilor Râului „Eco-TIRAS”; • solicitarea Institutului Național de Standardizare și Metrologie și au înaintat propuneri la Programul Național de Standardizare” pentru anul 2013; • și expediat răspunsul la solicitarea primăriei com. Manta, r-nul Cahul (adresată Ministerului Mediului) privind permisiunea de a elabora un proiect de lucrări hidrotehnice de stopare a colmatării lacului Manta; • solicitarea Consiliului orășenesc Cahul adresată Ministerului Mediului privind coordonarea proiectului de forare a sondei arteziene în zona lacului sărat cu un volum de captare de 240 m³/zi din contul rezervelor utilizate de sanatoriul „Nufărul Alb”; • și dat propuneri la lista actelor legislative și normative în domeniul protecției mediului transmise Ministerului Justiției pentru abrogare; • adresarea Centrului de Armonizare a Legislației. În răspunsul adresat Ministerului Mediului s-a menționat că IES nu are propuneri la Planul Național de Armonizare a Legislației pentru anul 2013; • solicitarea Ministerului Economiei despre examinarea și avizarea proiectului Hotărîrii Guvernului „Cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte legislative”. În răspunsul adresat Ministerului Mediului s-a menționat că IES nu are obiecții și propuneri; • și eliberat materialele Autorizațiilor de folosință specială a apei (AFSA) pentru întreprinderea - S.A. „Servicii Comunale -Florești”, str. Dacia,20, or. Florești; • condițiile deversărilor limitat admisibile (DLA) de poluanți cu apele uzate în apele de suprafață pentru întreprinderea - S.A. „Servicii Comunale - Florești”, str. Dacia,20, or. Florești; • inventarele surselor de emisii a poluanților în aerul atmosferic și eliberat Autorizațiile AEPA de emisii pentru 8 întreprinderi; • solicitarea Prim-ministrului Republicii Moldova, dl Vladimir Filat, în privința întreprinderii măsurilor ce se impun în vederea înlăturării neajunsurilor depistate în cadrul controlului stării protecției civile a raionului Soroca, efectuat de Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale;

Raport de activitate a IES

- solicitarea Ministerului Economiei, de a prezenta informația privind activitatea de elaborare a Strategiei Naționale în domeniul Protecției Consumatorilor pentru anii 2013-2020;
- materialele Î.M. „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi” referitor la autorizarea defrișării a 28 arbori și curățirea sanitară a unui arbore, din parcul Catedrala Maicii Domnului, mun. Chișinău, care sunt fitosanitar nesatisfăcători. *Ca rezultat a fost eliberată autorizația de tăiere corespunzător;*
- materialele Întreprinderii de Stat pentru Silvicultură „Tighina” referitor la autorizarea tăierilor diverse din ocolul silvic Olănești pe o suprafață totală de 2,0 ha cu obținerea unui volum de masă lemnoasă de 60,0 m³. *Ca rezultat a fost eliberată autorizația de tăiere corespunzător;*
- materialele Agenției „Moldsilva” referitor la necesitatea efectuării lucrărilor silvo-tehnice reprezentate de tăieri de igienă în fondul forestier gestionat de Întreprinderea de Stat pentru Silvicultură „Călărași”, ocoalele silvice Bravicea, Vărzărești și Călărași. *Ca rezultat a fost eliberată autorizația de tăiere corespunzător;*
- demersul „Servis Auto” SRL eliberarea autorizației pentru efectuarea tăierii de igienă a 7 arbori fitosanitar nesatisfăcători de pe teritoriul bazei de odihnă „Servis Auto” SRL din parcul silvic Nistrean, or. Vadul lui Vodă. *Ca rezultat a fost eliberată autorizația de tăiere corespunzător;*
- materialele primăriei satului Arionești, raionul Dondușeni privind autorizarea tăierii de curățire în fondul forestier gestionat pe o suprafață totală de 5,53 ha. *Ca rezultat a fost eliberată autorizația de tăiere corespunzător;*
- scrisoarea „Basarabia-Metal” SRL privind autorizarea tăierii de igienă a 9 arbori fitosanitar nesatisfăcători la baza de odihnă „Vizita de Lux”, or. Vadul lui Vodă. *Ca rezultat a fost eliberată autorizația de tăiere corespunzător;*
- materialele Agenției „Moldsilva” referitor la necesitatea efectuării lucrărilor silvo-tehnice reprezentate de tăieri de igienă selectivă în fondul forestier gestionat de Întreprinderea de Stat pentru Silvicultură „Orhei”, ocoalele silvice Teleșeu, Susleni, Seliște, Pohrebeni, Ivancea și Vaticii.
Ca rezultat a fost eliberată autorizația de tăiere corespunzător;
- și avizat proiectul Codului Internațional de Conduită al Organizației Națiunilor Unite pentru Agricultură și Alimentație (FAO), revizuit, privind distribuția și utilizarea produselor de uz fitosanitar;
- și avizat 2 dosare cadastrale cu privire la modificarea categoriei de destinație a terenurilor;
- și avizat 1 proiect de Hotărâre a Guvernului cu privire la modificarea destinației unui teren;
- și pregătit avize la 7 dosare privind omologarea produselor de uz fitosanitar și fertilizanți.

Elaborat:

- materialul cu suportul analitic al datelor de laborator și acțiunile întreprinse de inspectorii AE Chișinău în legătură cu pieirea peștelui din lacul din str. Albișoara, mun. Chișinău (informația dată a fost amplasată pe sait-ul oficial al IES);
- nota informativă referitor la activitatea întreprinderii ICS „Pukoven” SRL din s. Roșcani, rl Anenii Noi;
- nota informativă referitor la consecințele avariei din 08.08.12 a sectorului de 175 metri a colectorului gravitațional de canalizare al ÎM „Apă-Canal - Anenii

Raport de activitate a IES

Noi” ;

- propunerile IES și transmis prin poșta electronică Agenției „Apele Moldovei” pentru perfectarea răspunsului în adresa primăriei or. Soroca, referitor la acceptul construcției sondei de apă pentru penitenciarul nr.6 din or. Soroca cu condiția construcției și punerii în funcțiune a sondei concomitent cu construcția și punerea în funcțiune a stației de epurare biologică a apelor uzate a penitenciarului în baza unui proiect elaborat și aprobat în ordinea stabilită. Temei: Executarea Legii Parlamentului Republicii Moldova nr.282 din 27.12.2011 a bugetului de stat pe anul 2012, anexa 5, precum și a legislației în domeniul protecției mediului înconjurător;
- **un demers** către Centrul de Combatere a Crimelor Economice și Corupției, privind eliberarea copiilor de pe ordonanțele de punere sub învinuire a cet. Codreanu Valentin Gheorghe și cet. Bularga Mihail Vasile din cadrul cauzei penale nr. 2012036579 din 31.05.2012, în temeiul art. 60 alin. (7), (10), art. 62 alin. (7), (10) Cod de procedură penală al Republicii Moldova.

Participat:

- la ședința din 17.08.12 cu privire la examinarea indicației Guvernului R.Moldova nr. 1460-719/3 din 06.07.2012 cu privire la scoaterea din circuitul agricol a circa 50 ha terenuri pentru folosirea acestora în scopul extragerii zăcămintelor minerale utile. Au participat reprezentanții AGRM, Agenției Relații Funciare și Cadastru, Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare. *Au fost înaintate în scris repetat propunerile care au fost înaintate la ședința din 14.08.2012 (modificarea pct. 11 lit. g) și pct. 31 lit. f) ale Regulamentului cu privire la modul de atribuire și modificare a destinației și schimbul terenurilor aprobat prin H.G nr. 1451 din 24.12.2007).*

Notă: *În caz de modificare a acestui Regulament conform propunerilor înaintate, Expertiza ecologică de stat va fi în drept să nu elibereze aviz pozitiv la proiectele miniere care nu dispun de hotărârea Guvernului privind modificarea destinației. Neavând avizul pozitiv al Expertizei ecologice beneficiarul zăcămintului nu va primi licența de activitate de la Camera de Licențiere. S-au discutat, de asemenea, și problemele legate de extragerea pământului mineral pentru repararea digurilor, construcția drumurilor, etc. S-a atras atenția că fără coordonarea cu Ministerul Mediului (contract) nu se permite oricare lucrări de extracție a substanțelor minerale utile;*

- la 22.08.2012, orele 10.00-17.00 (V. Holban, V. Dumneanu) la Ședința grupului de lucru de elaborare a legislației secundare pentru implementarea Legii apelor condusă de experții Agenției Elvețiene pentru Dezvoltare și Cooperare.

Notă: *Au fost examinate Regulamentele privind cerințele de calitate a mediului pentru apele de suprafață / pentru apele subterane / privind prevenirea poluării din activități agricole / privind monitorizarea stării apelor de suprafață și celor subterane;*

- la 21.08.12 la seminarul „Procesul regionalizării și calea de urmat” (d-na Osoianu Oxana), organizat de proiectul UE „Asistența tehnică pentru punerea în aplicare a Programului de susținere a politicilor de sector în domeniul apelor”.

Eliberat:

- 2 avize ale expertizei ecologice pentru proiectele de execuție;

Întocmit:

- un proces-verbal SRL „Kirsan Com” pe cazul tăierii ilegale a arborilor și

Raport de activitate a IES

		<p>arbuștilor din spațiile verzi în spatele Spitalului Clinic Republican din str. N. Testimițanu, mun. Chișinău în temeiul art. 122 alin.(2) Cod contravențional al RMoldova, fiind aplicată o amendă în mărime de 10000 lei, prejudiciul cauzat mediului fiind în sumă de 120 120,0 lei;</p> <ul style="list-style-type: none"> • un proces-verbal pădurarului cantonului nr. 6 al O.S. Bozieni – Ungureanu Leonid Ion pe cazul tăierii ilegale sau vătămării arborilor și arbuștilor săvârșit de persoane responsabile de protecția și paza vegetației forestiere în temeiul art. 122 alin.(3) Cod contravențional al RMoldova, fiind aplicată o amendă în mărime de 1000 lei, prejudiciul cauzat mediului fiind în sumă de 266,4 lei; • un proces-verbal pădurarului cantonului nr. 10 al O.S. Baiuș – Babciuschii Timofei, pe cazul tăierii ilegale sau vătămării arborilor și arbuștilor săvârșit de persoane responsabile de protecția și paza vegetației forestiere în temeiul art. 122 alin.(3) Cod contravențional al RMoldova, fiind aplicată o amendă în mărime de 1000 lei, prejudiciul cauzat mediului fiind în sumă de 522,0 lei; • un proces-verbal cet. Chiciuc Fiodor pe cazul tăierii ilegale sau vătămării arborilor și arbuștilor din cantonul nr. 7 al O.S. Baiuș în temeiul art. 122 alin.(1) Cod contravențional al RMoldova, fiind aplicată o amendă în mărime de 800 lei, prejudiciul cauzat mediului fiind în sumă de 561,6 lei; • un proces-verbal pe art. 110 alin 2 CC al RMoldova ÎM „Regia Comunal - Locativă”, or. Călărăși pentru exploatarea sondelor arteziene în lipsa autorizației de folosință specială a apei; • act de control – ÎM “Regia Comunal - Locativă”, or. Călărăși (au fost inspectate 12 sonde arteziene, stațiile de tratare, stațiile de pompare și rețelele de apeduct și canalizare aflate în gestiunea întreprinderii). <p>Efectuat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • deplasare în rl. Călărăși la 17.08.12 și 22.08.12 la Inspecția Ecologică Călărăși în vederea acordării suportului consultativ metodologic; • deplasare la Ungheni unde în comun cu IE Ungheni au efectuat coordonarea lucrărilor silvice pentru anul 2013 în O.S. Ungheni și Cornești.
c) Probleme de asistență și dezvoltare.		
1.	Resurse umane	<p>Numărul de personal - 310. În perioada 17.08.12-24.08.08 s-au aflat în concediul de odihnă 56 persoane; în concediul neplătit - 4 persoane. Pentru 24.08.12-31.08.12 se vor afla în concediu de odihnă 49 persoane, în concediu neplătit – 4 persoane. A fost evaluată o persoană.</p>
2.	Financiară	<p>Contribuția la FEL – de la începutul anului 2012 au fost înregistrate venituri în sumă de 7 808,7 mii lei, inclusiv săptămîna curentă – 247,5 mii lei. Soldul disponibil în contul trezorerial (situația la 21.08.12) constituie – 4 415,7 mii lei. Serviciile ecologice prestate contra plată acordate la solicitarea beneficiarilor, constituie 2 380,2 mii lei, inclusiv săptămîna curentă – 14,6 mii lei. Soldul disponibil în contul trezorerial (situația la 21.08.12) constituie – 512,4 mii lei.</p>

Raport de activitate a IES

		Cheltuielile curente pentru funcționarea Inspectoratului cu subdiviziunile teritoriale sunt acoperite din contul veniturilor obținute de la serviciile prestate.
II. Planificarea activităților direcțiilor și secțiilor și celor comune cu A/I Ecologice pentru săptămîna următoare.		
1.	Acțiuni și măsuri	<p><i>De examinat și supus expertizei/autorizării:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • 11 proiecte de execuție și, după caz, de eliberat avizele respective; • proiectele Normativelor de emisii limitat admisibile de poluanți în aerul atmosferic (ELA) și de eliberat Autorizațiile AEPA de emisii respectiv pentru 4 întreprinderi; • condițiile deversărilor limitat admisibile (DLA) de poluanți cu apele uzate în apele de suprafață și eliberarea Autorizației de folosință specială a apei (AFSA) pentru 1 întreprindere. <p><i>De examinat demersuri, petiții, solicitări, etc.:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Deplasări după caz. • Demersul primăriei s. Calfa, rl Anenii Noi referitor la îmbunătățirea stării ecologice a r-lui. Bîc. • Contestația asupra procesului-verbal nr.007998 din 25.07.12 cu privire la contravenție și deciziei luate în baza art.149 Cod Contravențional al R.Moldova. Recurent SA „Amen-Ver”, or. Hîncești referitor la cazul precum că stația de epurare biologică gestionată de SC „Amen-Ver” SA a înrăutățit calitatea apei râului Cogîlnic, fiind luată decizia de sancționare cu amendă în mărime de 500 UC (10000 lei) și lămurirea d-nei L. Gherciu asupra modului de prelevare a probei de apă din râul Cogîlnic. • Solicitarea Inspecției Ecologice Sîngerei privind delegarea inspectorului pentru ecologie pentru participare în comisia raională de selectare a terenului pentru proiectarea rețelei de canalizare și stațiilor de pompare și de epurare în or. Sîngerei. • Cererea d-lui Matei Constantin din s. Vorniceni, r-nul Strășeni privind organizarea și participarea în cadrul unei comisii de evaluare a prejudiciului cauzat mediului ambiant în rezultatul utilizării prin pompare a apei din iaz pentru irigare, cauzării prejudiciului moral și material din cauza obținerii de către Vutcărău Vasile a unui profit de 80-90 mln. lei. • Solicitarea Secției Investigare a Fraudelor, mun. Chișinău, a Departamentului Poliție a Ministerului Afacerilor Interne privind evaluarea prejudiciului cauzat prin pomparea apei din iazul „Gura Țigăncii” din com. Vorniceni, r-nul Strășeni de către agentul economic - Întreprinderea autohtonă „Elvitiscom SRL” (în persoana d-lui Vasile Vutcărău) în perioada anilor 2007-2009. • Solicitarea Ministerului Afacerilor Interne de a fi prezentată informația cu referință la faptul, dacă SRL „Ramirdo”, deține sau nu, în corespundere cu prevederile art.13 alin (2) a Legii nr.440 din 27.04.1995 cu privire la zonele și fișiile de protecție a apelor râurilor și bazinelor de apă documentația de proiect supusă expertizei ecologice de stat pentru efectuarea lucrărilor de extragere a nisipului și prundișului din fluviul Nistru, activitate economică desfășurată în prezent în vecinătatea s. Onițcani, r-nul Criuleni. • Scrisoarea Directorului Serviciului Piscicol, dl Iurie Ursu referitor la prezentarea informației privind încălcările regulilor de protecție a resurselor piscicole și regulilor de pescuit în obiectivele acvatice naturale depistate și documentate de către angajații Inspectoratului Ecologic de Stat, precum și a

Raport de activitate a IES

		<p>proceselor-verbale contravenționale remise de alte organe după competență pentru examinare în perioada de 7 luni a an. 2012.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Demersul Î.M. „Grădina Zoologică”, parvenit la Ministerul Mediului, referitor la autorizarea tăierii arborilor fitosanitar nesatisfăcători de pe teritoriul gestionat. • Demersul primarului comunei Bălțata, raionul Criuleni, dl O. Coronciuc, parvenit la Ministerul Mediului referitor la acapararea nelegitimă a unui teren de către cet. Falinciuc Veaceslav <p><i>De efectuat:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • un raid în vederea depistării și contracarării cazurilor de braconaj, tăieri și pescuit ilicit.
<p>Text standard despre profilul instituției (cuprinde informații care ajută la definirea contextului în care respectiva organizație performează):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Denumirea organizației: Inspectoratul Ecologic de Stat • Structura organizatorică, principalele divizii, subsidiare: AE Chișinău, AE Bălți, AE Cahul, UTA Găgăuzia, IE Anenii Noi, IE Basarabeasca, IE Briceni, IE Cantemir, IE Cimișlia, IE Criuleni, IE Călărași, IE Căușeni, IE Dondușeni, IE Drochia, IE Dubăsari, IE Fălești, IE Florești, IE Edineț, IE Glodeni, IE Hîncești, IE Ialoveni, IE Leova, IE Nisporeni, IE Ocnița, IE Orhei, IE Rezina, IE Rîșcani, IE Ștefan Vodă, IE Sîngerei, IE Soroca, IE Strășeni, IE Șoldănești, IE Taraclia, IE Telenești, IE Ungheni. • locația sediului principal, telefon, fax, email: Chișinău, str. Cosmonauților 9; 226941, 226915, ies@mediu.gov.md • forma juridică de înregistrare, dacă există servicii prestate: Instituție publică (prestează servicii de mediu); • mărimea organizației, numărul angajaților: Instituție desconcentrată în teritoriu; 310 angajați.		

Șef adjunct al Inspectoratului

Valentina ȚAPIȘ